Ն. 4388 1906 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 9/22 ՇՈՒՄԱ ԻՐԹԷՄԻ 23 Ամիս սկսած 4 ՇԱՎԱՆ 1323 — 9 ԻԼԼՈՒԻ 1322

ՄԵՋՄՈՒԱ-Ի-ԱԽԲԱՐ

DIRECTION DU JOURNAL
MEDJMOUA-I-AHBAR
Grand'Rue de Péra, Taxim 65

Հասցեատ իրի տէճա եանի
ՉԱՐՇԷՆՊԻՀ վէ ՇՈՒՄԱ ԻՐԹԷՄԻ
կիւնէրի նէտր օլունուր :

ՆԻՍԽԷՍԻ
30 ԲԱՐԱ

مجموعهٔ اخبار
بك اوغلى تقسيم جاده‌سى نومرو ٦٥

ԱՊՈՆԷ ՖԻՑԱԹԼԱՐԸ. = Իսթանպոլ իչին սէնէլիկի 60 ղր., = 6 այլըզը 35. = Թաշրա իչին սէնէլիկի 85 = 6 Այլըզը 45 ղր. տբր։ = Մէմալիքի չէնէպիէ իչին սէնէլիկի 20 ֆր. տբր։ = Բօսթա իւճրէթի պիզէ այիտ տիր։ = 15 կիւնլիւք նիւսխէսի 60 բա. տբր։ = ԻԼԱՆԱԹ ՇԱՐԹԼԱՐԸ. = 1ինճի սահիֆէյին սրբասը 5, 2ինճի վէ 3իւնճիւ սահիֆէյէրին հէր սրբասը 3, վէ 4իւնճիւ սահիֆէյին պէհէր սրբասը 1 ղր. տուր։ = Զօգ տէֆա տէրճ իտիլէճէք իլանաթ իչին այրըճա բազա լըգ օլունուր։

Ղազէթայա միւթէալլիգ խուսուսատ իչին ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՕԼԱՅԵԱՆ միւրաճաատ օլունուր։ = Խատրէքանէ՝ Պէյօղլունտա Ճատտէի քէպիրտէ Ն. 65։

ՄՕՏԱՅԻ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ

Ամէն տարի, դպրոցական շրջանին աւարտելու ատենը, մայրաքաղաքիս ա'յնչափ վարժարաններուն մրցանակաբաշխութեան հանդէսներուն մէջտեղը, կրթական, գրական ու աշխարհիկ խոշոր événement մը կը դառնայ Մօտայի Մխիթարեանների վարժարանին հանդէսը, որ անկեղծ հիացումներու և անխարդախ ծափերու առարկայ կը հանդիսանայ իրաւամբ և ներկաները ամենագոհ ու ամենալաւ տրաւորութիւնը կ'ունենան այդ վարժարանին մասին, որուն աշակերտները ա'յնչափ յաջող են ու ա'յնչափ փայլուն։

Պարզ վարժարան մը չէ ա'լ այդ վարժարանը հանդիսականներու աչքին, այլ գեղարուեստի տաճար մը, կրթութեան, գրականութեան և դաստիարակութեան սրբազան տաճար մը, որուն աշխատաւորները Վենետիկի անխոնջ Մխիթարեան Հայրերն են, որոնք գիշեր ցորեկ իրենց զբաղումներուն և աշխատանքներուն նըպատակ ընտրած են իրենց վարժարանը, որուն օրէօր յառաջանալը իրենց փառքն պատակ ընտրած են իրենց վարժարանը, որուն օրէօր յառաջանալը իրենց փառքն է և պատիւը։

Ոչինչ չափազանցած պիտի ըլլամ, եթէ ըսուցեմ թէ՝ այս վարժարանը որ կրթական ամէն առաւելութիւնները կը վայելէ և մայրաքաղաքիս առաջնակարգ վարժարաններու միջեւ լաւագոյն դիրք մը կը գրաւէ, աշխարհիս ամէնէն բանաստեղծական դիրքին վրայ չինուած է նաեւ՝ ինչ որ աշակերտներուն համար մեծագոյն երջանկութիւնն է։

Անցեալ տարի, Մօտայի վարժարանին հանդէսին ներկայ գտնուող յարգելի անձ մը՝ այդ վարժարանին գեղեցիկ ու հմայիչ դիրքը տեսնելով, բերնին ջուրերը վազցնելէն սա անկեղծ խորհրդածութիւնը ըրաւ.

— Երանի՜ այս աշակերտներուն, որ սանկ վարժարան մը կը յաճախեն։

Այո՛, երանի՜ այդ աշակերտներուն, ո՛չ միայն իրենց բնական վարժարանին գեղեցկագոյն դիրքին ու հովահայեաց տեսարանին համար, բաներ որոնք երկրորդական կը մնան, այլ երանի՜ անոնց, որովհետեւ այս տեսակ լաւ, բարձր ու ընտիր վարժարան մը կը յաճախեն, երանի՜ անոնց որովհետեւ այս տեսակ դաստիարակներ ունին, երանի՜ որովհետեւ Վենետիկի Մխիթարեան չաքաչ Հայրերը իրենց վրայ կը գուրգուրան, երանի՜ վերջապէս, որովհետեւ Դերյ. Յովհաննէս Ծ. Վ. Թորոսեանի նման բարի, զարգացած, խոհուն և իր աշակերտներուն վրայ ճշմարիտ Հօր մը պէս գուրգուրացող Տնօրէն մը ունին։

Անուրանալի է և վարժարանը բոլոր մօտէն ճանչցողները կը հաստատեն թէ Մօտայի Մխիթարեան վարժարանը որ արդէն բաւականաչափ գեղեցիկ դիրք մը ունէր առջի Տնօրէնին օրովը, հիմա իր նոր Տնօրէնին, Դերյ. Հ. Յովհաննէս Ծ. Վ. Թորոսեանին Տնօրէն որոշուելէն ի վեր, բոլորովին բարձրացուցած է իր կրթական մակարդակը և այսօր Մօտայի վարժարանին աշակերտները կրնան ճակատաբաց մրցիլ ամէն առաջնակարգ վարժարանի աշակերտներուն հետ։

Ու այս զգալի ու անուրանալի յառաջդիմութիւնը եղած է իր Տնօրէններուն աշխատութիւններուն, դրութիւններուն և յոգնութիւններուն շնորհիւ, ինչպէս նաեւ Վենետիկի Մխիթարեան Հայրերու անխոնջ աշխատութիւններուն աջակցութեամբ։

Վարժարանի մը վիճակը հասկնալու է՝ աղէկ ու կարճ միջոցն է՝ աշակերտները հարցուփորձել իրենց վարժարանին ու վարժապետներուն մասին։

Եթէ Տնօրէնը թոյլ է և վարժապետները ծոյլ, ամէնէն առաջ աշակերտներն են որ կը սկսին գանգատիլ անոնցմէ, մինչդեռ պիտի կարծուէր թէ աշակերտները աւելի գոհ պէտք է մնան իրենց Տնօրէնին թուլութենէն և վարժապետներուն ծուլութենէն։ Ամէնէն թոյլ և ծոյլ աշակերտը անգամ, եթէ հարցուփորձելու ըլլաք զինքը, կը սկսի գանգատիլ իր վարժապետէն, որովհետեւ — կ'ըսէ — անոր ծուլութեան պատճառաւ է որ ինք ծոյլ է եղած։

Արդ, հարցուփորձեցէ՛ք Մօտայի վարժարանին աշակերտները, և պիտի տեսնէք թէ անոնք ի՞նչպէս պիտի նատին գովեն իրենց Տնօրէնը, որուն մեծ յատկութիւնները արդէն ծանօթ են, իրենց վարդապետները, որոնք իրենց վրայ կը գուրգուրան և իրենց վարժապետները, որոնց կը պարզեն ամբողջովին իրենց գիտցածները և սովրելիքներն։

Աշակերտները հարցուփորձելու եղանակը՝ վարժարանին դիրքն ու վիճակը հասկնալու լաւագոյն եղանակն է, որով շատ անգամ շատ ձախող պատասխաններ ալ կրնանք ստանալ. բայց, Մօտայի վարժարանին աշակերտները ամէնէն առաջ իրենք են որ կենդանի գովաբանողները կը հանդիսանան իրենց Տնօրէնին ու ուսուցիչներուն, առանց ժամանակ ձգելու որ ուրիշներ ալ իրենց կարծիքը յայտնեն։

Արդարեւ, որչա՜փ համակրելի վարժապետներ են Մօտայի Մխիթարեան վարդապետները. առաջին ակնարկով անկարելի է որ մարդ չհամակրի անոնց։ Երիտասարդ, վաւաշուն, զարգացած, գրասէր ու ամենահամակրելի դէմքեր են այդ վարդապետները, որոնց հետ մէկ անգամ կարճատեւ տեսակցութիւն մը կը բաւէ ամենատաք ու ջերմ համակրութիւն ունենալու անոնց հանդէպ։ Հեզ, գուրգուրացող ու անուշ բնաւորութեան տէր են անոնք, ամէնքն ալ երիտասարդ, որոնք իրենց մէջ կը կրեն գրականութեան սէրը, հուրը ու կրակը և դաստիարակութեան եռանդը, աւիւնը ու բոցը։

Ահա՛ այս տեսակ վարդապետներու ձեռքը յանձնուած է Մօտայի վարժարանին աշակերտները, և ծնողքները կրնան պարծանք ու գոհունակութիւն զգալ թէ՝ իրենց զաւակները ա'յս տեսակ վարժարան մը են դրած։

Մխիթարեան Հայրերու կրթական ու գրական վաստակն եռանդը յայտնի է արդէն ամէնուն. և աղէկը ա'յն է որ իրենց աշակերտներն ալ իրենց ուսուցիչներուն նայելով՝ կը ստանան գրական ու կրթական այս եռանդը, որ կեանքի բարոյական գոհունակութիւններէն մէկն է։

Գովել Վենետիկի Մխիթարեանները, փառաբանել անոնց Մօտայի վարժարանը և ի վեր հանել այս վարժարանին կրթական առաւելութիւնները, բանե՞ր են զորս ամէն մարդ քաջ գիտէ արդէն և մեր ըրածը լոկ աւելորդ կրկնութիւն մը պիտի ըլլար։

Երանի՜ թէ մեր մէջ Մօտայի վարժարանին պէս վարժարաններ աւելի շատ ըլլային, և այն ատեն համայնքին զաւակները բոլորովին ուրբեր պիտի ըլլային, աւելի վարդացած ու աւելի գրասէր։

ՊԻԼԼԱԾԻՔ

ՊԵՏՐՈՍ ԷՖԷՆԴԻ ԱԶԱՐԵԱՆԸՆ ՎԷՖԱԹԸ

Ազարեան խանէտանէնն պէօյիւք ազատը, վէ Պիլէճիք մէքթէպինին խայրխահը, Պետրոս էֆէնտինին վուգուի վէֆաթը բիւրքէտէրի, ճէմիյէթիմիզի պուրատա տախի տիլսուն իլէտի. մէքթէպ չակիրտանէնն ճիւմիէսի աղլատը. բէտէրլէրի միւթէվէֆա Արիստակէս էֆէնտինին խայրխահլըգ եօլունտան հարէքէթլէ, պուրատաքի երքէք վէ զըզ մէքթէպլէրինին իտարէսինի էօհտէլերինտէ պէգատար գըլմըշ օյան Պետրոս Ազարեան էֆէնտի տիւէտէն նիհան օլտու, տիտէլեր աղլատա՛ն, գալպլէր միւքէտտէ՛ր օլսուն, չիւնքի ճէմիյէթիմիզ պիր էյլիքտար տահա զայպ իթտի. ֆագիրլէրէ իանէսի, պիչարէկեանա հիմայէսի, մէարիֆքէրվէրլիկի, վէլհասըլ ֆաղիրլէթը ուլարէվիյէսի ճէրիտէ սիւթունլէրինի տօլտուրմահա չայեան օլան Պետրոս էֆէնտին զայը ազիրինտէն տօլայը քիլիսէմիզ սիեահլար իլէ մէսթուր օլուպ, ալէտամէթը մահէմ իչին օրթա եէրէ պիր սէրիրի ճէնազէ տախի գօնուլտըզը հալտէ, մահը հալին Յիւնճիւ բազար կիւնիւ, ճէմիյէթիմիզ Առաջնորդու Գերպ. Յարութիւն Վ. Քէքլիքեան թարգմանտան միւթէվէֆաի միւշարիլէյին խթիրահաթը ըուհու իչին Գուստասը չէրիֆ թագտիս իտիլիպ, իրթամընտա Պաշտոն տուտլարը սուզնաք սէտալար իլէ իյգա գելընտը։ Այինի մէզքիւրտէ, ճէմիյէթիմիզ միւեանընտա, էջմիածնական միւլէթտաշլարը-մըզտան, ալէլիուսուս Ազարեան մէքթէպինտէ թալիմ ու թէրպիյէ կէօրմիւշ օյան զէվաթտան բէք չօգլարը հազըր պուլունուպ, խուսուսի տուալար օլունտու։

Մալիւմ տիւր քի, Պիլէճիք Դարթօլիք մէզհէպտաշլարըմըզ, Ազարեան խանէտանընտան կէօրմիւշ օլտուգլարը պունտա եէլիքլէրին մինէթտարը պուլունտըգլարընտան, միւթէվէֆաի միւշարիլէյի Պետրոս էֆէնտին զէվճէի միւհթէրէմ էյլերի իլէ պիրատէրլէրի սատտ. Ժօզէֆ էֆէնտի հաղրէթլէրինին, վէ պիւթիւն ալիլէ խալգընը իչպու զայը ազիմատէն տօլայը վուգու պուլան թէէսսիֆ վէ մահէմլէրինէ իլթիրաք իյլէմիշ օլտուգլարը, միւմայիլէյի Դեր. Քէքլիքեան Վ. թարգիրնտան ճէմաաթ նամընա չէքիլէն պիր թէլէկրաֆնամէ իլէ պէհան վէ արզը թաազիյէթ իտիլմիշ, վէ ճէնազէ այայընտա, մէքթէպ միւտիրի Դեր. Բօլատեան Յովսէփ Վ. իլէ ճէմիյէթիմիզ միւթէհիդանընտան ռիֆաթլու Ռուբէն էֆ. Թիլքեան հազրը պուլունարագ, պու պապատ օյան հիսսիեաթը միւքէտտէրանէլէրինի վէքեալէթէն տախի իշհար իյլէմիշլէր տիր։

Խայրխահրմըզ Պետրոս էֆէնտինին զայը էպէտիսինտէն տօլայը վուգու պուլան իչպու մահէմ վէ թէէսսիֆի ումումիյէ, պէնտէլէրի տախի իյթիրաք իտէրէք, Ազարեան ալիլէի միւհթէրէմէսինտէն պու անէ գատար վէֆաթ իթմիշ օլան քեաֆֆէյի խայրխահ զէվաթը իսթիրահաթը ըուհլարը իչին Պիլէճիք քիլիսէմիզ հէյեէթի իտարէսի թարգիրնտան սէնէվի օն Գուստասը չէրիֆ թագտիսի գարարլաշտըրըմը, վէ հէր սէնէ էյեամը մախսուսէսինտէ թագտիս զըլընմագտա պուլունմըշ օլտուղընը ալէնէն արզ իտէրիմ։

ՊԵՏՐՈՍ ԱՅՆԹԷՊԼԵԱՆ

Պիլէճիք, 6 Սեպտ. 1906

ԲՕԼԻԹԻԳԱ ԱԼԷՄԻՆՏԷՆ

ՍՈՒԼՀ ԳՕՆԿՐԷՍԻ

(Ալման սուլհ հէյեէթի թարգիրնտան Միլանտա ագտ օլունան պէյն էլ միւէլ սուլհ գօնկրէսի միւնասիպէթիյլէ, սուլհ ու սալահ ֆիքրինին նէ տէրէճէյէ գատար թէրագգը իթտիկինէ տաիր ամիտէքի մալիւմաթ նէյը իտիլմիշ տիր։)

Շու էնատէ ումումին նազարը՝ Միլանտա ագտ օլունան ումումի սուլհ գօնրէսինէ ամիգ օլունմուշ տըր։ Ալաֆ. սեպտ. 15տէ բէսմը քիւշատը իճրա օլունան պու գօնկրէյէ խայլի մէմալիք իյթիրաք իթմիշ տիր։ Սուլհ գօնկրէյէրինին 15ինճիսի օլան պու գօնկրէյէ, սուլհ ու միւսալէմէթ ֆիքրինի թէրվիճ իտէնլէր հազըր պուլունուեօր։ Միլան գօնկրէսինտէ մէվգէի միւզաքէրէէ գօնուլտաճագ մատտէլէրին էն մուհիմմի՝ միւհթէլիֆ միլլէթլեր արասընտաքի միւնասէպաթը հուգուգիյէի թանզիմ վէ թէէյիտէ մէտար, վէ կէլէճէք սէնէ Լա Հէյատ բէսմէն ագտը մուգարրէր իքինճի սուլհ գօնֆէրանսընտան հիւանի նէմիճէլեր իսթիհսալինէ խատիմ օլտաճագ թէտպիրլեր իթթիխազընտան խպարէյի օլտաճագ տըր։ Իչթէ պու սէպէպէ մէպնի տիր քի, հէման ումումի զաղէթալար՝ Միլան գօնկրէսինէ պէօյիւք պիր էհէմմիյէթէ վէրէրէք, սիւթունլէր տօլտուրմագտա վէ էֆքեարը ումումիէյի՝ սուլհ ու սալահ մագսէտինէ հազըրլամագտա տըրլար։

Սուլհ ու սալահ էֆքեարընը թէվսի

վէ խմթիչարընը թէհմին իթմէք իչին, Հիւհանըն հէր թարաֆընտա թէշքիլ օլունմուշ օլան սուլհ հէյէթլէրի, խուլասաէ հալլ ու ֆասլը միւմքիննիզ տաճա պիր չօգ մէվանի վէ միւշքիլաթա թէսատիւֆ իտէճէքլէր իտի: Պունա սալա չիւպհէ եօգ տըր, անճագ մէզքիւր հէյէթլէրին պու պիւնէ գատար էլտէ իթթիքալէրի մուվաֆֆագըյէթլէրի թագտիր իթմէք իչին, սուլհ հէյէթլէրինին իպթիտաի թէշքիլինէ տօղրու կիրիչէ պիր աթֆը նազար իթմէք լազըմ տըր: Յօն իքի ասըր զարֆընտա վուգուա կէլէն թէշէպպիւսլէր վէ թէշէպպիւսաթը նազարը տիգգաթա ալըրսագ, մէզքիւր հէյէթլէրին հիւսնէ պէօյլէ մուվաֆֆագըյէթլէրէ նայիլ օլաճագլարընը թէսլիմ իտէրիզ. չէօյլէ քի,

Ֆրանսա բէհապինինաէն Սէն-Բիէր, 1718 սէնէսինտէ «Էպէտի պիր սուլհ» սէրլէվհասը իլէ իւչ ճիլտլիք միւրէքքէպ թէլիֆ իթտիկի պիր էսէրտէ, իւչ ահտա օլարագ, պիւլա գայտ վէ չարթ հարպ ալէյհինէ իտարէի լիսան իթմիշ, վէ միւլէմասի եօլլարըյլա ֆասլ օլունամայան մէսէլէլէրին սուրէթը սուլհփէրվէրանէտէ թէսվիյէսի իչին, միւխթէլիֆ հիւքիւմէթլէր թարաֆընտան իէնթէխապ էտիլէճէք մուրախխասլարտան միւթէշէքքիլ օլմագ իւզրէ, տաիմի պիր հէյէթին թէէսսիւսիւնի թէքլիֆ էյլէմիշ իտի: Պու էսէր, պուպալաէ պիրինճի աթգը տիւշէ օլուպ, բահիպ Սէն-Բիէրին իչպու էսէրի՝ խիւլեաըննըն հէր թարաֆընտա նազարը տիգգաթը ճէլպ իթմիշ իտի: Յանճագ օ զէման պանլը թէսիրը իտէն մուհարրիրլէրին պէօյլէ զըմը, մէզքիւր ֆիքրին, վագթըն ահվալ վէ չէրայիթի տախիլինտէ գապիլի իճրա օլմատըղընը պէեանտէ միւթթէֆիգ պուլունմուշլար տըր: Ոն սէքիզինճի ասրըն զէվալը մէշհուրէսինտէն պիրի, պու էսէր հագգընտա պէեանը միւթալէա իտէրքէն, չու սուրէթլէ իտարէի էֆքեար էյլէմիշ իտի. «Միւխթէլիֆ հիւքիւմէթլէր արասընտաքի միւնասէպաթը սուլհփէրվէրանէնին թէէյյիտի գօլայ տէյիլ տիր:» Ժան-Ժագ Րուսօ՝ բահիպ Սէն-Բիէրին ֆիքրինի՝ գապիլի իճրա տէյի թէլագգի իթմիշ իսէ տէ, պունուն գուվվէտէն ֆիիլէ իւղարըլամաեաճաղընը պէեան իթմիշ տիր:

Սուլհ հագգընտաքի էֆքեար, Եվրօպատա, անճագ 1790 սէնէսինտէ տօղրու թէպտիլ օլմաղա պաշլամըշ տըր: Օ սէնէ մայիսընըն 14իւնտէ թէշքիլ օլունան պիր ճէմիյէթ, ահալինին հիչ պիր թարաֆընտա հարպա մէյտան վէրմէմէք իչին թէապիւտէ իթթիխազը հագգընտա պիր գարար վէրմիշ տիր: Անճագ պիր միւտտէթ սօնրա Ֆրանսատա իչ պաշընտա կէչէն քիմսէ, հէր տէվլէթ իլէ տօսթանէ մունասէպէթ իտրասը էտասընը թէշաղպ իթմէքլէ պէրապէր, վէսաիթի հարպիէ իլէ սահիպի գուվվէթ պիր հիւքիւմէթ թէէսսիսի արզուսընտա պուլունմուշլար իսէ տէ, չու գատար քի սուլհ ֆիքիրլէրի Ֆրանսըզլարըն գալպինտէ օ տէրէճէ էէրլէշմիշ իտի քի, պու ֆիքր վէ արզու՝ ազ պիր զէման սօնրա թէքրար պաշ կէօստէրմիշ տիր: Պալէատէ Վիէնա իթտիֆագը ճէմիյէթ, ալէմանը հէր թարաֆընտա մուհարէպէնին էմրինիւ օլմագ լիւզումը տանտա տաիր պիր գարար վէրտիկի սըրատա, Ինկիլթէրրա վէ Ամէրիգատա տախի այնի մագսատլէ ճէմիյէթլէր թէշքիլ օլունմաղա պաշլամըշ տըր:

Ոն տօգուզընճու ասրըն իպթիտալարընա տօղրու, սուլհ ու սալահ էֆքեարընը թէրվիճ մաքսատընտա հէր թարաֆտա զիյատէ չալըշըլմըշ վէ ներաէթ պու ֆիքրի գուվվէտէն ֆիիլէ չըգարմագ իչին ճէմիյէթլէր թէշքիլինէ իպթիտար օլունմուշ տըր: Իլք սուլհ հէյէթի Շիմալի Ամէրիգատա վիճուտ կէլմիշ տիր: 1815 սէնէսինտէ Նիւ-Եորգտա ագտ օլունան իլք սուլհ հէյէթինտէն սօնրա Ամէրիգանըն միւխթէլիֆ պէլտէլէրինտէ սուլհ ճէմիյէթլէրի թէէսսիւս իթմիշ տիր: Պունտան պաշգա Ինէ օ թարիխտէ, եանի 1815տէ Նիւ-Եօրգ ճէմիյէթինին հարէքէթինէ իմթիսալէն Լօնտրատա տախի պիր սուլհ ճէմիյէթի թէէսսիւս իթմիշ, վէ պունլար միւթէագգըպ Եվրոպա վէ Ամէրիգա պէլտէլէրինին պիր չօղունտա սուլհ ճէմիյէթլէրի վիճուտէ կէթիրիլմիշ տիր:

1900 սէնէսի իպթիտալարընտա պու գապիլ ճէմիյէթլէրին ատէտի 613է պալիղ օլմուշ տըր: Պունլար, էն զիեատէ Ֆըրանսա, Ինկիլթէրրա վէ Ամէրիգատա տըր: Իշթէ միւխթէլիֆ մէմլէքէթլէրտէքի սուլհ ճէմիյէթլէրինտէն կէօնտէրիլէն մուրախխասլարըն 1889 սէնէսինտէն պէրի մէունթազամէն հէր սէնէ ագտ իյլէտիքլէրի գօնկրէլէրէ ումումի սուլհ գօնկրէսի նամը վէրիլմէքտէ տիր: Բաամփէյի սուլհ ճէմիյէթլէրինին մէրքէզի՝ Պէրն չէհրինտէքի տաիրէի մախսուսէ տիր: Օրատաքի գիւթիւպխանէ՝ սուլհ ու միւսալէմէթին ֆայտէլէրինտէն վէ մուհասէնաթընտան պահս իտէն ճիլտլէր իլէ տօլու տըր: Իսվիչրիա իլէ Տանիա վէ Նօրվէճ հիւքիւմէթլէրի, մէզքիւր տաիրէնին խարճէթինի թէէմին իչին, հէր սէնէ իհանէլէր թախսիս իթմէքտէ տիրլէր: Ումումի սուլհ հէյէթլէրինտէն պաշգա պիր տէ պէյն էլ միլէլ բարլամէնթօլար հէյէթի վար տըր քի, պունըն մագսատ վէ էմէլի տէ՝ սուլհ ու սալահ էֆքեարընը թաամիմ վէ ինթիշարընտան իպարէթ տիր: Ազալարը հէր մէմլէքէթ բարլամէնթօսընտա մէնսուպ ազալարտան թէշքիլ օլունմուշ օլան պու հէյէթ տէ, 1889 սէնէսինտէն պէրի հէր սէնէ մունթազամէն թօփլանմագտա տըր:

Պէյն էլ միլէլ Բարլամէնթօլար հէյէթինին տէ մէրքէզի՝ Պէրն չէհրի տիր: Պունտան պաշգա սուլհըն լիւզում վէ ֆայտալէրինի թաամիմ իթմէք արզուսիյլէ թէշքիլ օլունմուշ օլան ճէմիյէթլէր իչինտէ, Մօնագօ բրէնսի թարաֆընտան 1903տէ թէէսսիւս իթմիշ օլան Մօնագօտաքի պէյն էլ միլէլ սուլհ էնսթիթիւսիւ, Լիւսէրն չէհրինտէքի հարպ վէ սուլհ միւզէսի, Ժընէվտէքի հուգուգ էնսթիթիւսիւ, Քրիսթիանիատաքի Նօպէլ էնսթիթիւսիւնիւ զիքր իտէպիլիրիզ: Լա Հէյ սուլհ գօնֆէրանսը գարարլարը նիթիճէսի օլարագ վիճուտա պուլան պէյն էլ միլէլ տաիմի սուլհ մահքէմէսի, մէզքիւր ճէմիյէթլէր թարաֆընտան իպրազ օլունան ֆէվգէլատէ սայ ու ղայրէթին սէմէրէսի օլմագ իւզրէ թէլագգի էտիլիր: Բուսիա իմբարաթօրը՝ Ժան Ֆօն Պլօխըն, Թէատրիքեամը սաքէրիէսէ տէվամ իթմէքտէն նէշէթ իտէն Բէնիլքէլէր հագգընտաքի էսէրի իլէ պարօն Սօթնէրին «Սիլահլար էլտէ» սէրլէվհասըյլա եազմըշ օլտուղը րօման, թէսսիրքեամը սաքէրիէնին թախտիտի մէսէլէսինի մէյտանա չըգարմըշ, վէ պէյն էլ միլէլ պիր հաքէմ մէճլիսի թէէսսիսի իչին 1898տէ նէշր օլունան պէեաննամէյէ վիճուտ վէրմիշ տիր:

Տիբլօմաթլարըն Թէէսսիսի նուֆուզլու պու հէյէթ՝ պիր մահիյէթի հայիզ օլմուշ տըր: Իքի լաուի թարաֆլարտան պիրի մուվաֆֆագաթ իթմէքսիզին օլուր իսէ, մէսէլէնին հաքէմ մէճլիսինէ իհալէ իտիլէմէսի գարարլաշտըրըլմըշ տըր: Պու, հէր նէ գատար պէօյլէ պիր մահզուր իսէ տէ, Լա Հէյ գօնֆէրանսը գարարլարընտան չըխարըլ գատար պէք պէօյլէ ֆայտէլէր իտթիհաւ իտիլէպիլիր տիր: Լա Հէյ գօնֆէրանսընտա վէրիլէն գարարլարըն 19ուճըսու՝ եախուտ եավաշ թէպտիլ օլունարագ, հաքէմ մէճլիսինէ մուրաճաաթ քէյֆիյէթի մէճպուրի պիր չէքլ ալմագա պաշլամըշ տըր:

Տէվլէթլէրտէն պիր չօղու՝ արալարընտա գուհուր իտէճէք միւնազաալարը հաքէմ թարիգիյլէ հալլ վէ թէսվիյէ իտէպիլմէք իչին խուսուսի իթիլաֆլար ագտ իթմիշլէր տիր: Պու կիպի իթիլաֆլարըն միգտարը կիթթիքչէ արթմագտա տըր: Պունտան պաշգա պազը հիւքիւմէթլէր տէ, արալարընտա գուհուր իտէր, տիբլօմասի թարիգիյլէ հալլ իտիլէմէեէճէք միւնազաալարը Լա Հէյ մահքէմէսինէ հավալէ իթմէք իչին, սիւրէսի իթիլաֆլար ագտ իթմիշ պուլունմագտա տըրլար:

Իշթէ, չիմտիյէ գատար թաատատ իթտիկիմիզ մուվաֆֆագըյէթլէր՝ սուլհ մուհիպպլէրինին ղայրէթի սէմէրէսի տիր: Պունլար բէք ալէա պիլիրլէր քի, մուհարէպէլէր քիւլլիեէն օրթատան գալտըրմագ՝ հիչ պիր վագթ միւմքին օլամայաճագ տըր. անճագ մուհարէպէ իհթիմալլէրինի գափիլ օլտուղը գատար էքսիլթմէք խուսուսընտա միւսայիտ պիր զէմին հազըրլամագ՝ սուլհ մուհիպպլէրի իչին մէճպուրիյէթ գապիլ պիր նէթիճէ օլապիլիր:

⁂ Ալաֆ. Սեպտ. 17տէ ագտ օլունան մէզքիւր գօնկրէնին իֆթիթահընտա, հէր թարաֆտան թէպրիքեամ վէ մէքթուպլէթի միւթէզամմին օլարագ չէքիլէն թէլէկրաֆնամէլէր օգունմուշ տըր: Պա խուսուսա Պէրլինտէն կէլէն թէլէկրաֆնամէյէ ճէվապըն՝ Ֆրանսըզ մուրախխասլարընըն թէգլիֆի իւզէրինէ ղալէթ սամիմանէ պիր թէլէկրաֆ չէքիլմիշ տիր: Թէլէկրաֆնամէլէրին օգունմասընտան սօնրա բրօկրամ մուճիպինճէ միւզաքէրաթա պաշլանմըշ տըր: Օ կիւնքի իճթիմաըն խիթամընտա, գօնկրէ ազասընըն խըրամէթլէրինի միւպէյին օլարագ, Իթալիա գրալընա պիր թէլէկրաֆ չէքիլմիշ, վէ Ալման մուրախխասլարը, ազչամ իւզէրի, Ինկիլիզ մուրախխասլարը չէրէֆինէ պիր պազչէ էյլէնճէսի թէրթիպ իթմիշլէր տիր: Պու էյլէնճէ, Լիւսէրն սուլհ գօնկրէսինտէ Ինկիլիզ մուրախխասլարը թարաֆընտան Ալման մուրախխասլարընա թէրթիպ գըլընան էյլէնճէյէ մուգապիլ պուլունմուշ տըր:

Կ-ԲԱԹՐԻԿԽԱՆԷ ՀԱՎԱՏԻՍԻ

Զօրչէնպիհ ագշամը չէհրիմիզէ ավտէթ վէ մուվասըլէթ իտէն Բաթա հազրէթլէրինին Տէրխատասէթ վէքիլի Մօնս. Թաչչի ճէնապլէրինէ րէսմը խոշ ամէտի իֆա իթմէք իւզրէ, Կ-Բաթրիգ րիւթպ. Սապպաղեան էֆ. հազրէթլէրի թարաֆընտան Կաթօղիկոսարան Դիւանը Պաշ քեաթիպի Գեր. Գէօրգ Դերպէ. Թէրճիւմանըն իլէ Դիւան քեաթիպլէրինտէն Գերպ. Յովսէփ Վ. Ժամճեան վասըթա կիթմիշլէր տիր:

⁂ Բէնչշէնպիհ կիւնիւ, Կ-Բաթրիգ րիւթպ. էֆ. հազրէթլէրի, րէֆագաթլէրնտա Բաթրիգխանէմիզ գաբու քեհեասը սաատէթլիւ Յովսէփ էֆ. Նէհրեան օլտուղու հալտէ, Մայէնը Հիւմաեունա ազիմէթլէ, Թէշրիֆաթը ումումիէ նէզարէթինէ վէ Տիվանը Հիւմաեունը թէրճէմանըղընա Թայեան պաչքաթիպ աթուֆ. Ղալիպ պէյ էֆ. հազրէթլէրինի թէպրիք իթմիշլէր տիր: Պատէհու սէր գարինի հազրէթի Շէհրիեարի Հաճը Ալի բաշա հազրէթլէրինի տախի զիեարէթ էյլէմիշլէր տիր:

⁂ Եէվմը մէզքիւրտէ Կ-Բաթրիգ էֆ. հազրէթլէրի, Գեր. Գէօրգ Դերպէ. Թէրճիւմանեանըն րէֆագաթիյլէ, Մօնս. Թաչչի ճէնապլէրինէ պիր ազիմէ, միւչարիլէյհէ, Տէրխատասէթ ավտէթ վէ մուվասըլէթինտէն տօլայը իֆաի րէսմը թէպրիք վէ խոշամէտի էյլէմիշլէր տիր:

⁂ Արհ. Հաճեան Սահակ Արք., Արհ. Քիւրէղեան Կարապետ վէ Արհ. Սիմոնեան Մատթէոս Եպիսկոպոսլար իլէ պազը մէթէհարիզանը րէհապինիմիզ տախի, Մօնս. սէնեօր ճէնապլէրինի զիեարէթլէ, պէեանը րէսմը խոշամէտի էյլէմիշլէր տիր:

⁂ Կ-Բաթրիգ րիւթպ. էֆ. հազրէթլէրի թարաֆընտան, Գեր. Յովհաննէս Մ. Վ. Թումաճեան՝ Անարատ Յղութիւն Թարիգաթընա Հոգեւոր Հայր թայինի օլունմուշ տըր:

⁂ Թրապիզոն Էրմէնի-գաթօլիք Մէթրոպոլիտը Արհ. Ստեփան Եպիսկ. Սաիկեան՝ պազը ումուրը խուսուսիյէսինին թէսվիեէսի վէ թէպտիլի հավա զըմընընտա չէհրիմիզէ կէլմէք իւզրէ եօլա չըգմըշ տըր:

⁂ Բոզնիկ զարիէսի Ժողովրդապետի օլուպ, բիրգաչ սէնէ իթթիխատը իչին հիւսնի չահատէթ իսթիհսալի զըմընընտա Մէմուրէին Մարաշա իզամ գըլընմըշ օլան Գեր. Տէր-Աստուածատուրեան Միքայէլ Վ.՝ մահալլի մէմուրիյէթինէ ավտէթ իթմիշ օլտուղընտան, զարիէի մէզքիւրէտէ պուլունան Գերպ. Բէչէճեան Լեւոն Ծ. Վ.ին եազըընտա չէհրիմիզէ ավտէթ իտէճէկի մէմուլ տըր:

ԽԱՐԻՃԻԷ

ՖՐԱՆՍԱ ՎԷ ՎԱԹԻԳԱՆ.— Ֆրանսա հիւքիւմէթիյլէ Քիւրսիի չէրիֆ պէյնինտէ հէնիւզ իթրաֆ մուխապէրաթ ֆիգրինին, Ֆրանսատա կիթտիքչէ րաղպէթ պուլմագտա օլմասը՝ Վաթիգանտա մէմնունիյէթլէ կէօրիւլիւեօր: Փիլվագը էկէր Ֆրանսա հիւքիւմէթի՝ Րոմա իլէ իթրաֆ մուխապէրէյէ գարար վէրիրսէ, պազըլարըն զաննը կիպի Վաթիգանը օ խուսուստա բէք մուխալիֆ վէ մումանիաթ պուլունամայաճագ տըր: Բուհպան թարաֆընտան օլմաքտան Սէբթէմպէրտէ Նամ մէճմուատա նէշր օլունան պիր մէգալէտէ տէնիլիեօր քի, Ֆրանսատա նէշր օլունան թէֆրիգ գանունընըն րաֆըզըլըղա մէյտան վէրմէհէն վէ Քիւրսիի չէրիֆ իլէ գաթօլիքլէրի թէէմին իչլէէն կիւնճիւ վէ 8ինճի մատտէլէրի աճքեամը տօղրու պիր սուրէթտէ թէֆսիր էտիլիրսէ, միւնազաա օլ վագըթ պիր հիւսնի թէսվիէ պուլապիլիր: Վաթիգան իլէ պիր սուրէթը իթթիլաֆ պուլունամազսա, պու միւշքիլ վազիյէթտէն չըգըլամայաճագ տըր: Հիւքիւմէթ, հէր նէ գատար հիւսնի նիէթլէ մութասըֆ օլսա, ալէնի եախոտ խէֆի թագիպ իճրասընտա մէճպուր օլաճագ տըր քի, պու տա՝ Ֆըրանսաընըն կէրէք տախիլտէքի սաայիշինէ վէ կէրէք խարիճտէքի նուֆուզընա զարար վէրէճէք տիր:

⁂ Պազը Բարիզ ղազէթալարը, Բաթա հազրէթլէրինին բուհպանի ճէմիյէթլէր թէշքիլինի րէտտ իթմէսինի Ալմանեայըն թէշվիքինէ ատֆ իտիեօրլար:

ՏԷՀՃԷԹԼԻ ՊԻՐ ԳԱՍՐԸԳԱ.— Մանիլատան սեպտ. 18 թարիխլի ալընան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Զին սէվահիլինտէ Հօնգ-Գօնգ ճիվարընտա չիտտէթլի պիր գասըրղա վուգուա կէլմիշ տիր: Սէֆայինտէ թէլէֆաթ վար տըր: Նէհրլէրտէ պուլունան Ինկիլիզ թօբ չէքէրլէրի իլէ Ֆրանսըզ թօբ չէքէրլէրի, 20 քիչի իլէ ղարգ օլմուչլար տըր: Զարար զիեան բէք չօգ տըր: Եւիզ գատար սէֆինէ պաթմըշ տըր: Պիր չօղլարը տա սահիլէ տիւշմիւշ տիր: Զարար զիեան միգտարընը թախմին իթմէք միւմքինսիզ տիր: Պիր հիսապ եաբըլմաեա իմքեան օլուրսա, պիր գաչ միլիօն տօլարա պալիղ օլտուղը անլաշըլաճագ տըր:

⁂ Մէզքիւր գասըրղա հագգընտա սօնրատան ալընան թէլէկրաֆնամէլէր.

Հօնգ-Գօնգ, 19 սեպտ.— Լիմանտա գուհուրա կէլէն գասըրղա, 4 սաաթ սիւրիւպ, նիհայէթինտէն 29 սէֆինէ գարաեա տիւշմիւշ վէ աղըրճա սագաթլանմըշ տըր: Ֆրօնտ վէ Ֆրանսիագ նամ Ֆրանսըզ թօրբիտօլարը վէ պիր Ինկիլիզ տօւպատօրըյլա պիր վաբօր պէյնինտէ միւսատէմէ վուգու պուլմըշ տըր: Ֆրանսիագ աղըրճա սագաթլանմըշ իսէ տէ, Ֆրօնտ զիեատէ սագաթլանմըշ տըր: Տէօրտիւ տէ խասարտիտէ, վէ 4 քիշի թէլէֆ օլմըշ տըր:

Մանիլա.— Հօնգ-Գօնգտան ալընան սօն խապէրլէրէ կէօրէ, գասըրղանըն նէթիճէլէրի ղայէթ տէհշէթլի օլմըշ տըր: Պինտէն զիեատէ նուֆուս թէլէֆ օլմըշ, 12 սէֆինէ պաթմըշ, 24 սէֆինէ գարայա տիւշմիւշ վէ 7 սէֆինէ ազ չօգ խասարտիտէ օլմըշ տըր: Եէրլիլէր՝ կէմիլէրինին նըսֆընը ղայպ իթմիշլէր տիր: Սէֆինէլէրէ մալ թահմիլ իթմէք մուատտէլաթը տուրմըշ տըր:

Հօնգ-Գօնգ, 20 սեպտ.— Սօն գասըրղատա 5000 Չինլի թէլէֆ վէ 20 միլիօն տօլարըգ զարար օլմըշ տըր:

Հօնկ-Գօնկ ատասը՝ Չին սահմանեալ վէ Գանթօն քէօրֆէզինեալ օլուպ, Չինի, Ֆրանսզ, Ինկիլիզ վէ Իսբանեալ օլմագ իւզրէ, 120,000 նուֆուսը վար տրը։ Հօնկ-Գօնկ պէլտէսի՝ Չինէքի Ինկիլիզ միւսթէմլիքեաթրնին մէրքէզի վէ Ագսայի Շարգ տօնանմասընին իրթիպաթ լիմանը տրը։ Պու ատա, Նանքին մուահէտէսիյէ Ինկիլթէրրայա թէրք օլունմըշ, վէ • վագզթան պէրի թէմամիյէ չէքլի տէյիշմիշ տիր։ Թէրսանէսի, տօնանմա լէվազիմ վէ էրզագընա մախսուս անպարլարը վէ սէֆֆին թամիրինէ մախսուս աէսթկեահլարը վար տրը։ Շէհիր՝ զանէթ թիճարէթ կեահ տրը։ Պիր չօգ մուհիմմ Ինկիլիզ թիճարէթխանէլէրինին մէրքէզը իտարէլէրի օրատա պուլունմագտա տրը։ Ատանրն մագարրը իտարէսի օլան գասապանրն նուֆուսը 70,000 տիր։ Մէզքիւր Նանքին մուահէտնամէսի՝ 1858տէ իմզա իմիրմիշ տիր։ Ատանրն եիւզիւ զանէթ տաղլըգ տրը։)

ՄԻԹԷՆԷՎԻՑԷ

Գամէթգա նիմ ճէզիրէսի եագընընտա պիր Բուս վաբօրը, գաչագճըլըգտա մէշղուլ օլան 6 Ճաբօն պայրգճը սանտալընա թէսատիֆ իթմէքէ, վուգու պուլան արպէտատա 9 Բուս վէ 12 Ճաբօնլը թէլէֆ օլմըշ տրը։

Զարրն՝ Ալմանիայը զիեարէթ իթմէք նիյէթինատ պուլունտրզը չայեասը քիւլիւն թէքզիպ օլունմըշ տրը։ Զար, ազ պիր միւատէթ Ֆինլանտիա սուլարընտա տոլաշտրգտան սոնրա, տոզրուճա Ռէթրէսպուրկա ավտէթ իտէճէք տիր։

Պիր Ալման հէյեէթը մախսուսէսի՝ իր. Վիլհէլմ նամընա Ֆաս էմիրինի սէլամլամագ իւզրէ, Ֆէս չէհրինէ միւթէվէճճիհէն պու կիւն Թանճէրտէն հարէքէթ իտէճէք տիր։

Զարչէնպիհ կիճէսի Սգօչիատա էքսբրէս գաթարը Կրանթհամտա խաթիտան չըգմըշ տրը։ Պու գազա իւզէրինէ պիր հարիգ զուհուր իտիպ, 10 քիշի թէլէֆ վէ 20 քիշի գատար մէճբուհ օլմուշ տրը։

Եունան գրալը՝ Բարիզատէն Գօբլէնհակա ազիմէթ իթմիշ տիր։

Զարչէնպիհ կիճէսի, Բալէրմօ, Թրապիա վէ Թէրմինի ճիվարընտա եէնիտէն չիտէթլի զէլզէլէլէր հիսս օլունմըշ տրը։ Էհալի, զէլզէլէ հիսս օլունան գատապալարատան ֆիրար իթմէքտէ տիր։ Էքսէր խանէլէր օթուրուլամագ հալէ կէլմիշ տիր։

Ամէրիգատա, Օգահամատան պիլտիրիտիկինէ կէօրէ, Բօգ-Այլէնատէն կէլէն պիր թրէն՝ Տօվր եագընընտա, քէօբրինին եըգըլմասը սէպէպիյլէ Սիմարօն նէհրինէ տիւշմիշ վէ 200 քիշի պօղուլմըշ տրը։

Իսկէնտէրէտէն պիլտիրիտիկինէ կէօրէ, Քրէտի Ֆօնսիէ Էմիքսիէն թահվիլաթընն սահթէլէրի զուհուր իթմիշ տիր։ Սահթէլէր՝ ալթ թարաֆլարընն տահա պէրրահ թապ իտիլմիշ օլմասընտան անլաշըլըեօր։

Բաբա հազրէթլէրինին՝ Ֆրանսատա թէչքիլ օլէն «Գաթօլիք իթթիհատը»նը, սոն կոնգակէն ահքամընա մուղայիր օլմասընա մէպնի գապուլ իթմէտիկի վէ մէզքիւր իթթիհատը աֆօրոզ իտէճէկի Բարիզատ բիվահէթ օլունուեօր։

Ֆրանսատա, Բօմատան այրը պիր միլի քիլիսէ թէչքիլ իտիլմէսի ֆիքրինին Բարիզատ միթէսավվէր օլտըղը՝ թէլէկրաֆ հավատիսինատէն իսէ տէ, պունրն ասլը օլամամասը կէրէք տիր։

Բուսիա աէվէլթ պանգասը ըսգօնթօսը ֆիեաթընը 100տէ 1է, վէ Ալմանիա աէվէլթ պանգասը՝ 100տէ 4տէն 5է չըգարմըշլար տրը։

ԳԸՉԸԼ ՎԷ ԳԸՉԱՄՈՒԳ ԽԱՍԹԱԼԸԳԼԱՐԸ

Շէհիր էմանէթի թարաֆընտան նէչր օլունան վէ միւնտէրիճաթրնտան պազբը զազէթամըզտա տէրճ իտիլէն ըսթաթիսթիք մալիւմաթընա նէզարէն, չըգան սէնէ չէհրիմիզտէ գըզըլ վէ գըզամուգ խասթալըգլարը քէսպը չիտէթ իթմիշ տիր։ Գըզամուգտան 105 վէ գըզըլտան 73 վէֆիեաթ վուգուա կէլմիշ տիր։ Պու խասթալըգլարրն Լօնիւնիւ ալմագ իչին վագտա էլտէ թըպպա չարէ օլմաեըպ, անճագ մէնի սիրայէթի իչին խասթանրն իսթիլաթտան կէրի տուրտուրըլմասը լազըմ իսէ տէ, թէէսսիւֆ օլունուր քի էհալի պու գանունա բրայէթ իթմէտիկինտէն, պաղէն էվլէրինտէ գըզըլ ետ գըզամուգ խասթալըզը զուհուրա կէլմիշ օլան ֆամիլեալար, չօճուգլարըյա պիրիքտէ տիկէր պիր խանէյէ կիտէրէք, մէզքիւր խասթալըգլարրն թօխտումընը օրատա կէօթիրմէքտէ, եախսոտ պու խասթալըգլարրն վուգու պուլմըշ օլմըզը խանէլէրէ քէնարլէր կիտէրէք, խասթալըգ թօխտումընը քէնտի խանէլէրինէ կէմիրմէքտէ տիրլէր։ Մէրքիւր խասթալըգլարրն սիրայէթինէ տիկէր պիր պաշլըճա սէպէպտէ, էվլէրին լաեըգըյա թիւթսիւ իտիլմէսի իչին վագթընտա Շէհիր էմանէթինէ իսպարը քէյֆիյէթ իտիլմէմէսի տիր։ Հալպու քի Շէհիր էմանէթի, հէր նէրէտէ գըզըլ եախսոտ գըզամուգ զուհուր իթթիկինի խապէր ալըեօրսա, իճապ իտէն թէտապիրի իթթիխազ իտիեօր։ Շէօյլէքի պիր մէքթէպտէ գըզըլ ետ գըզամուգ զուհուր իտէրսէ, օ մէքթէպ 15 կիւն գատար թաթիլ իտիլիեօր, վէ պու միւատէթ զարֆընտա թիւթսիւ մուամէլէսի իճրա օլունուեօր։ Պու սուրէթլէ հիւսնի սէմէրէ հասը օլմուշ, վէ խասթալըզընն մէնի սիրայէթի գապլը օլապիլմիշ տիր։ Կէչէն սէնէ գըզամուգ՝ էն զիեատ Քիւշիւք-Զէքմէճէտ վէ Ալթընճը վէ Սէքիզինճի տէվաիրի պէյէտտիյէ տահսիլինատ վէ գըզըլ տահսիլ ետնէ Քիւշիւք-Զէքմէճէտ վէ Օսընճը վէ Պիրինճի Տէվաիրի պէյէտտէ տահսիլինատ իճրատ հիւքմ իտիպ, հէր նէ գատար էվլէրտէքի խասթալարրն իսթիլաթը մէն իտիլէմէմիշ իսէ տէ, մէքթէպլէր մուվագգաթէն գաբաթըլմըշ տրը։ Շէհիր էմանէթինին չըգարարզը ըսթաթիսթիգ մէճմուասընտա տէնիլիեօր քի, էկէր մէնը իսթիլաթ գանունընա բրայէթ օլունուրսա, օլ վագթի գըզըլ վէ գըզամուգ խասթալըգլարը սիրայէթինին էօնիւալընմըշ օլուր։

ԹԷՎՀԻՀԱԹ

Տիվանը Հիւմայունի Թէրճէմանլըղը իլէ Թէշրիֆաթը ումումիէ նէզարէթինէ՝ Թէշրիֆաթի խարիճիէ աթուֆ. Ղալիպ պէյ էֆ. հազրէթլէրի թայեին. Մէքթէպը Թըպիէյի Շահանէ մուհասէպէի ասքէրիէ պաշ քեաթիպի Ճէմալ պէյէ ուլէա էվվէլի, Խիւտավէնտիկեար վիլայէթի մատէն միւհէնտիսի Ապտուլլահ էֆ. յէ սանիէ սանիսի, Սիճիլլի նուֆուս իտարէի ումումիէսի մուամէլաթը թահրիրիէ միւմէիզի Թահսին պէյէ վէ վիլայէթ մայէթինէ մէմուր Իսքիրօ էֆ. յէ սալիսէ բրիգպէյլերի թէվճիհ. Ատանա վիլայէթինատ Անամուր գայմագամլըղը՝ Սիրուչ գայմագամը Մէհէմմէտ Ֆայիզ էֆ. յէ, Հալէպ վիլայէթինատ Սիրուչ գայմագամլըղը՝ Մէքթէպի Միւլքիէի Շահանէտէն մէէզուն վէ Գուտսը չէրիֆ մայէթինատ իքմալը միւատէթ իտէն Մէհէմմէտ Սաիտ էֆ. յէ, Գոնիա վիլայէթինատ Գաչ գայմագամլըղը՝ Մէքթէպի Միւլքիէի Շահանէտէն մէէզուն օլուպ, Սուրիէ վիլայէթի մահէթինատ իքմալը միւատէթ իտէն Շիւքրի էֆ. յէ, Մանքէմէի թէֆթիշի էվգաֆ միւսթէշարլըղը՝ Մէճլիսի իտարէի էմվալը էյթամ ազասընտան Մէքի էֆ. յէ, պու քերրէ թէէսսիս օլունան Տէրսաատէթ էմվալը էյթամ միւտիրիյէթի՝ Մանքէմէյի թէֆթիշի էվգաֆ միւսթէշարը Նուրի էֆէնտիյէ թէֆվիզ. Եավերանը խուսուսիի հազրէթի Շէհրիեարիտէն սիւարի միրալայը Մէհէմմէտ Խալիտ պէյէ միրիվալըգ, Տար իւլ Ամէղէ աթըպպասընան զօլ աղասը Շէվքէթ վէ Շէմսէտտին էֆ. լերէ պինպայրըրգ ռիթպէյլերի թէվճիհ. Թիւֆէնկեանը հազրէթը Շէհրիեարիտէն Խասէմէի Խասայը Շահանէ ֆէրիգի Շաքիր բաշա հազրէթլէրինին հարէմի հանըմ էֆ. յէ 1ինճի, վէ իքի քերիմէսի հանըմ էֆ. լերէ Զնճի Շէֆգատ Խանչարը. Թիւֆէնկեանը հազրէթը Շէհրիեարիտէն Վանը Ամէլ աղաեա ալթուն իմթիեազ վէ Շեգուրալը Ատէմ էֆ. յէ ալթուն Լիեազաթ միտալեալարը ինան պույրուլմըշ տրը։

ՏԱԽԻԼԻԼ

Տիւն, Սէլամլըգ ըսմը ալեքսինտէն սոնրա, չայեան պույրուլան միւսատէի սէնիէ իւզէրինէ, Ավսթրիա, Բուսիա վէ Իթալիա սէֆիրլէրի, սուրէթը զայրը ըսմիյէտ հուզուրը հազրէթը Բատիշահիյ գապուլ օլընմըշլար տրը։

—Բաբա հազրէթլէրինին Տէրսաատէթ վէքիլի Մանս. Թաչչի ճենապլէրի, եազըզըմըզ վէճճիյ, չարչենպիհ ագչամը Մէսաժբրինին Սէնէկալ վաբօրըյա Իթալիատան չէհրիմիզ ավտէթ վէ մուվասալէթ իյլէմիշ տիր։ Միւշարիէյհ, չըգանքէնչենպիհ կիւնիւ Բաբա հազրէթլէրինին հաղուրընա գապուլ օլունմըշ տրը։ Պուրատա ըսմը իսթիգպալի իյֆա իչին Մանս. Գօրկոմանէրօ իլէ գանչէլէր Մանս. Պրաճճիօթի, չէհրիմիզտէ պուլունան էտիրնէ Պուլկար Գաթօլիքլէրի բիսգօբոսը Մանս. Ռէթգօֆ, Լաթին գաթօլիք բուհանի թարիգատ. լարընն Տէրսաատէթ ըէիսլերի վէ սաիր բուհանիլէր վաբօրա կիթմիշլէր տիր։

Դըսմը մախսուսըմըզտա կէօրիլիիկու վէճճիյ, Կ-Բաթրիգխանէմիզ թարաֆընտան տախի մէմուրիյէթ մախսուսէ ըսմը իսթիգպալի իյֆա իթմիշլէր տիր։

—Թէվճիհաթ սըրասընտա տէրճ օլունտրզը վէճճիյ, թարաֆը հազրէթը Բատիշահիտէն էօհտէլէրինէ Թէրիֆաթը ումումիէ նէզարէթի վէ Տիվանը Հիւմայուն Թէրճէմանլըղը խըզմէթը միւֆթէխիրէսի թէվճիհ վէ իհսան պույրուլան աթուֆ. Ղալիպ պէյ էֆ. հազրէթլէրի, Մապէյնի Հիւմայունա պիյազիմէ, Նայիլ օլտուգլարը իլթիֆաթը ճիհանտէրէ. ճաթը հազրէթը Շէհրիեարիտէն տօլայը արզը թէչէքքիրաթը ուպուտիյէթքեարի էյլէմիշլեր տիր։

—Բարիզ զազէթալարընտա օգունտրզընա կէօրէ, Պանգը Օսմանի էսհամը՝ Բարիզ պօրսասընտա ֆէվզելատէ բաղպէթ պուլմագտա տրը։ Էսհամը մէզքիւրէնին զանէթ էմին վէ իսթիֆատէլի պուլունմասը հասէպիյլէ, ըէք չօգ թալիպլէր զուհուր իթմէքտէ վէ կիթտիքճէ տէ արթմագտա տրը։ Սօն հաֆթա զարֆընտա Բարիզ պօրսասընտա Պանգը Օսմանի էսհամը ֆիեաթը՝ շայեանը տիգգաթ սուրէթտէ իսսթէ գօյմուշ տրը։

—Բէնչէնպիհ կիւնիւ Ավսթրիա, Իրան, Պելճիգա վէ Իսվէճ սէֆիրլէրիյլէ Ալմանիա սէֆարէթի մասլահաթկիւզարը՝ Սատրազամ հազրէթլէրիյլէ միւլագաթ իթմիշլեր տիր։

—Պու սէնէ Մէքթէպը Հարպիէի Շահանէտէ իքմալը թահսիլ իտէն էֆէնտիլէրին, բէնչէնպիհ կիւնիւ մէքթէպը մէզքիւրտէ, միւտիրի մէքթէպ Սերվէր բաշա իլէ տէրս նազրը էսատ բաշա հազրը օրտրգլարը հալտէ, նումէրօլարը օգունմըշ վէ տիբլօմա ալմաեա խաթիհգագ քէսպ իտէն էֆէնտիլէրին Լամիսի՝ թիրբէճ զավէթալարտա տէրճ իտիլմիշ տիր։

—Տէրսաատէթ Թիճարէթ Օտասը բրեատէթինէ՝ աթուֆ. Ապուտ էֆ. հազրէթլէրի թայեին իտիլմիշ տիր։

—Տիւնանը ումումի իտարէ մէրքէզի մուխապէրատ գալէմի միւտիրի միւթէվէֆիա Նազար էֆ. Երամեան եէրինէ՝ միւտիրի սանի Մ. Կրընիէ վէ տնրն եէրինէ տէ Մ. Արման Պոնալ թայեին գրընմըշլար տրը։

—Բուսիատան հիւքիւմէթը Սէնիէ հիսապընա սամբն ալընան 116 պէյկիր՝ Տէրսաատէթ կէթիրիմիշ տիր։

—Պիթլիս վիլայէթի մէրքէզ գօմիսէրի Հաճի Սալիհ պէյ՝ Մամուրէթ իլ Ազիզ վիլայէթի մէրքէզ գօմիսէրլիկինէ թայինին օլունմըշ տրը։

—Թրապիզոնտան կէլէնլէրէ գարշը մէվզու օլան գարանթինա թէտապիրի լազվ իտիլմիշ տիր։ Եալընըզ Գավագ էօնիւնատ մուալէնէի թըպպիէ իճրա իտիլէճէք տիր։

—Ատալիատան վէ Իսկէնտէրիէտէն կէլէնլէր հագգընտա 48 սաաթ գարանթինա իճրասընա գարար վէրիլմիշ տիր։

—Պունտան էվվէլ միւհիթերէգ օլան Գատրքէօյ Բում մէթրօպօլիտանէսինին միւճէտտէտէն ինշասը վէ թէֆթիշ իտիլմէսի իչին, մահէլլի Բում մէթրօպօլիտի Եէրմանօս էֆ. 4500 լիրա լինտա իթմիշ տիր։ Միւսամիէյինին վէրէսէսինատէն հէր պիրի տախի, սէնէվի 80էր լիրա իճար վէրէճէքլէր տիր։ Պունրն պիր գըսմը իլէ Գատրքէօյ Բում ֆուգարա չօճուգլարը՝ Հէյպէլի մէքթէպինտէ վէ 3 սէնէ տէ տիկէր պէօյիւք պիր մէքթէպտէ թալիմ ու թերպիյէ կէսրէճէքլէր տիր, Մէզքիւր ագչէնին տիկէր գըսմը՝ ֆագիր, ֆագաթ նամուալը գըզլարը ճիհաղընա հասը օլունաճագ տրը։

—Արապալարը, թրամվայլարը, թիւնէլ վակօնլարընը, գաբըգլարը վէ սաիրէնին թիւթսիւ իտիլմէսինէ տաիր վէրիյէն էվամիրին իճրա իտիլմէտիկինի նազարը տիգգաթալարաղ, Շէհիր էմանէթի՝ էվամիրի մէզքիւրէնին թէմամիյլէ իճրասը իչին Տէվաիրի պէյէտտիյէ իճապ իտէն թալիմաթը իթա իյլէմիշ տիր։ Պինաէն ալէյհ քեաֆֆէյի արապալարը, գայըգլար վէ էմսալի՝ 15 կիւնտէ պիր քերրէ Շէհիր էմանէթի թիւթսիւ մէմուրլարը մարիֆէթիլէ թիւթսիւ իտիլճէք տիր։

—Ավսթրիա սէֆիրի՝ Պոզազ իչինին Եազ մէվսիմինէ խիթամ վէրմէք իւզրէ, կէչէն կիւն Եէնի-քէօյտէ Ավսթրիա սէֆարէթխանէի սէյֆիսինտէ սիւֆերայա պէօյիւք պիր զիեաֆէթ վէրմիշ, վէ պունտա Բուսիա, Բուլանիա, Իսբանիա վէ Ամերիգա սէֆիրլէրիյլէ սէֆարաթի պաշ թէրճէմանլարը, Ավսթրիա սէֆարէթի մայէթ վաբօրը պաշ գօմանտանը վէ սաիր զէվաթ հազրը պուլունմըյար տրը։

—Իգիր վէ Օէլանիք չէհիրլէրինտէ միւճէտտէտէն ինչա օլունան Իթալիա մէքթէպլէրինին ըէսմը քիւշատընտա հազրը պուլընմագ իւզրէ, Իթալիա սէֆիրի կէլէճէք սալ կիւ-

նի․ Իզմիրէ վէ տահա Սեյանիկէ միւթեվէճճիհէն Տէրխասաթէմտէն հարէքէթ իտէճէք տիր։

—Բէսիմ․ Տամըլըղա էվէրիշլի գօյունլար իլէ Թիֆթիք քէչիլէրինին իմրարընա միւսաադէ օլունմամասը, գարարը վաքը իգթիզասընտան օլտուղը վէ պու պապտէ իճապ իտէնլէրէ թէպլիղաթ իճրա գըլընմըշ հալտէ, խիլաֆը մէզհուրիյէթ օլարագ, էվվէլքի կիւն Տէրխասաթէթէ պու կիւն հայվանաթ սէվգ իտիլմէքտէ պուլունտուղը՝ Շէհիր էմանէթինին իշարըթտան անլաշըլմըշ օլտուղընտան, պիր այ միւտտէթ թայինինիլէ, պու միւտտէթ ինգըզասընտա, պուրտա օլան էրքէք Թիֆթիք քէչիլէրին, հէր նէ սինտէ օլուրսա օլսուն քէսիլլէն վէ պուրտա օլանլարըն 4 եաշընը իքմալ իթմէտիքճէ վէ տիշի թէֆթիք քէչիլէրին տէ 5–6 եաշընը իքմալ իլէ, տիշիլէրի տէօքիւլմէտիքճէ Տէրխասաթէ վէ տիկէր վիլայէթլէ կէօնտէրիլմէմէսի վէ կէօնտէրիլտիկի սուրէթտէ զապթ ու միւսատէրէ օլունաճաղընըն ալէագատարանա թէֆհիմի, 13 օգոստ. 322 թարիխլի Տախիլիյէ նէզարէթինտէն իճապ իտէն տէվայիր իլէ վիլայաթա եէնիտէն թէպլիղ իտիլմիշ օլտուղը՝ էմանէթը միւշարիլէյհանըն իշարը իւզէրինէ իլան օլունըր։

—Թահթը հիմայէի հազրէթը Բատիշահիտէ պուլունան վէ սէնէտէն սէնէյէ թէրագգը իթմէքտէ օլան Սէնաիի Նէֆիսէ մէքթէպինտէ պու սէնէ տախի 22նճի տէֆա օլմագ իւզրէ, մէքթէպ թալէպէսինին աասարընտան միւթէշէքքիլ պիր սէրկի թէրթիպ գըլընմըշ տըր։ Սէրկիյէ գօնուլան էսէրլէր իչինտէ հազրէթթէն չայեանը թապլօլար, թասվիրլէր, միմարի րէսիմլէր, հէյքէլլէր, գապարթմա րէսիմլէր վէ հէքք օլունմըշ լէվհալար պուլունմագտա տըր։ Մէքթէպին էվվէլքի թալէպէսինտէն, սօն սընըֆտան Միսագ Նշանեան վէ Տիգրան իլէ պիրինճի սընըֆտան Ալէքսան Գուտաճեան էֆ.լէր եաղլը պօեասա, վէ իքինճի սընըֆտան՝ Կրիգոր Մխիթարեան, միմար սընըֆընա կէչէճէք օլան թալէպէտէն՝ Ժոզէֆ Անանեան, Հրանտ Գույումճեան, Ահարոն Հրաչեայ, Արշակ վէ Վրամ չափուհ էֆ.լէր՝ քիւչիւք գարագալէմ րէսիմլէրինտէ, վէ Գալըպճեան, Լիմոնճեան, Վահան Թանթարճեան, Վահրամ Փափազեան, Ստեփան Գալֆաեան, Գողոս Իսիթիւճեան էֆ.լէր, վէ իքինճի սընըֆտան Տիգրան Թիրիթեան, Միհրան Սերոբեան, Յովհաննէս Ասլանեան, Յովհաննէս Թախախճեան, Ծրամ, Անտոն Գալճեան Ժան Թիւլպէնտճեան էֆ.լէր սարը միմարիտէ, վէ Միսագ Նշանեան, Տիգրան Թիրիթեան վէ Վահան էֆ.լէր՝ հէյքէլթիրաշլըգտա իպրազը մէհարէթ իթմիշլէր տիր։ Տիւմարիյէհիւմին րէսիմ վէ էսէրլէրի թագտիրէ շայեան կէօրիւլմիւշ տիւր։ Իշպու Սէնաիի Նէֆիսէ մէքթէպինտէ միմարլըգ, հէյքէլթիրաշլըգ վէ սէնաիի նէֆիսէնին զէքը օլունան տիկէր շիւպէլէրինէ պէօյլէ էհէմմիյէթ վէրիլմէքտէ վէ իքմալը ֆիւնունը նէֆիսէ իտէն էֆէնտիլէր՝ միւք ու միլլէթէ եարարլը գըթլար օլմագտա տըրլար։

—Թէէսսիւֆէն իւխթարիկիմիզէ կէօրէ, Օսմանլը Թէաթրօսը միւտիրի Մինաքեան էֆ., գազաէն տիւշէրէք աեագը սագաթլանտըղընտան, Փրկիչ խասթախանէսինէ թէտավի օլունմագտա տըր։ Միւմաիլէյհին պահագը աչը իլինէ ալընմըշ տըր։ Եագընտա քեսպը իֆագաթ իթմէսինի թէմէննի իտէրիզ։

—Տիւն ագշամ սաաթ 11 բաանլէրինտէ, Իսթանպօլտա Կօսգասա Եագուպաղա մահալլէսինտէ սիկուրթալը պիր խանէտէն հարիգ զուհուրիլէ, մէզքիւր խանէնին պագը ճիհէթլէրի վէ եանընտաքի էվլէրին սաչագլարը եանարագ աթէշ սէօնտիւրիւլմիւշ տիւր։

Միւհթէրէգ օլան խանէտէ ուչգուտա պուլունան և եաշլարընտա պիր չօճուգ՝ կիւճ իլէ ալէվլէրին իչինտէն գուրթարըլմըշ տըր։ Մէզքիւր խանէ սահիպէսինին 300 լիրալըգ միւճէվհէրաթը էտնարի հարիգտէ զայի օլտըղը րիվայէթ օլունուեօր։

—Տիւն սապահ լիմանըմըզտան Գարատէնիզէ կիտէն Գաթէրինա նամ Եաւնան վափօրընըն արգասընա պագըլ օլան Լազարինին սահտալը, վափօր եօլ ալտըգտան սօնրա, վափօրա պագըլ օլան իփի գօպագլէ, սահտալ վափօրըն ալթընա կիտէրէք, բարչալանմըշ վէ Լազարի իսէ, պիհուշ հալտէ գուրթարըլմըշ տըր։

—Իսթանպօլտա Մէրճանտա Զա․ գուր խանտա մուգիմ Էֆթէրաթիօս Խվէտմիտիսին իփլասընա հիւքմ օլունմըշ տըր։

—Կէչէն կիւն Գում-գաբու սահիլինտէ պիր ինսան նաշը պուլունմըշ տըր։ Մէրգումըն իւզէրինտէն չըգան պիր մէքթուպտա, Զաքրաի քէպիրտէ գունտուճը Լեւոն Տ. Գօզուեան նամ քիմսէ օլտուղը, վէ փագրը հալի սէպէպիլէ թէլէֆը նէֆս իթտիկի անլաշըլմըշ տըր։

ՂԱՐԻԲ ՊԻՐ ՎԱԳԸԱ

Կէչէն կիւն Գօզագ-իչինտէ, Եէնիքէօյտէ, հէմ չայեանը թէէսսիւֆ հէմ տէ կիւլիւնճ պիր վագըա օլմուշ տըր։ Շեօյլէ քի, սահտալ վէ գայըգլարըն եանաշմասընա մախսուս օլան իսքէլէտէ, սապահ էրքէնտէն պիր չօճուգ օթուրմուշ օլուպ, սալկալարըն ալէսինէ ուեթուրարագ պիր նազմէ օգուրքէն, նաքեահ սուլարըն արասընտա վէ տէնիզին տիպինտէ պիր ինկիլիզ լիրասընըն բարըլ բարըլ բարլամագտա օլտուղընը կէօրմիւշ, կէօզլէրինի տէօրթ աչմըշ, տիգգաթլէ պագմըշ, լիրա օլտուղընա շիւպհէսի գալմայընճա, քէնտիսի իչին պիր տէֆինէ, պէօյլէ պիր մէյտան տիմէք օլան չու լիրայը հիչ քիմսէյէ սէզտիրմէքսիզին էլէ իթմէք իչին չարէ տիւշիւնմիւշ, իսքէլէտէ իւգ վափօրա պէքլէյէն պիր չօգ քիմսէլէր վար իմիշ, պունլարա պէլլի իթմէքսիզին, ճաքէթինի չըգարմըշ, գօլլարընը բաշլարընը սըզամըշ, տէնիզէ ինմիշ, ֆագաթ սու գուլանտըղընտան լիրանըն պուլունտուղը եէրի թայինտէ խաթա իթմիշ, տահա էյի կէօրէպիլմէկ գաննըյլա, պաշընը սուտա տալտըրմըշ, ֆագաթ մուվազէնէսինի գայպ իտէրէք, տուղրուտա գալըրմըշ. եիւզմէք պիլմէկինտէն, պօղուլուրտում գօրգուսըյլա պօզուգ պօզուգ պաղըրմագա պաշլամըշ. վափօր իսքէլէսինտէ պէքլէյէնլէրտէն պիրի՝ չօճուղըն չու հալինի կէօրէրէք, գուրթարմագ մագսատըյլէ տէնիզէ աթըլմըշ իսէ տէ, ազընթըյը հիսապա գաթմամըշ օլտուղընտան, օ տա գարգ օլմագ թէհլիքէսինէ տիւշմիւշ. պունի փիքրի խասանէթէ քարի իլէ պիր գաչ քիշի տահա տէնիզէ աթըլմըշլար իսէ տէ, անլէր տէ ազընթըյը գաբըլարագ, պիր ազ սօնրա իսթիմտատ պաշլամըշլար տըր։ Նիհայէթ սահտալլար եէթիշմիշ, ճիւմլէսի սաղ իմ գուրթարըլմըշ իսէ տէ, Թապիր մէմուրիյէթի զապթի թահգիգաթ իճրասընա լիւզում կէօրմիւշլէր տիր։ Հէման իսթիրճաայա իճրա օլունմըշ, վէ վագըաեա տէնիզ տիպինտէ կէօրիւնէն պիր լիրանըն սէպէպիյէթ վէրտիկի անլաշըլմըշ տըր։ Զաւալլը, լիրայը կէօրտիւկիւ եէրի կէօսթէրմիշ, վէ մախսուս պիր ասէմ էնտախտիրէք թէճրիպէ իճրա գըլընմըշ տըր։ Ֆիլվագը պու ասէմ, տէնիզին տիպինտէ պիր լիրա պուլունմըշ ամմա․․․ օ տա ինկիլիզ լիրասը թագլիտի օլարագ, իւզէրի եալտըզլը գեագըտլա սարըլմըշ չիքօլաթա իմիշ։

ՕՍՄԱՆԼԸ ՊԱՆԳԱՍԸ

ՍԻԼԻՔ ՍԻՔՔԷԼԷՐ

Սիլիք մէճիտիյէ ուֆագլըգը սիքքէլէրինին թօբլաթըլմասը հագգընտա Մալիյէ նէզարէթինին վագը օլան իլանը մուճիպինճէ, Օսմանլը պանգասը՝ Սեպտ. 4(17-տէն իթիպարէն Հոկտ. 4(17)յէ գատար, ճումա վէ բազար կիւնլէրինտէն մաատա հէր կիւն սապահ սաաթ 10տան էօյլէտէն սօնրա սաաթ 3է գատար, Գալաթատա մէրքէզը իտարէնին կիշէլէրինտէ մէզքիւր սիլիք սիքքէլէրի միւպատէլէ իտէճէք տիր։ Միւպատէլէ օլունամաեաճագ այրըլըգտան սօնրա, մէզքիւր սիքքէլէր թագտիմ իտիլէճէք տիր։ Թուզրալարը վէ եազըլարը աչըքճար կէօրիւնէն, եախօտ իքի թարաֆը տա պիւսպիւթիւն սիլինմիշ օլան վէ տիքքէլիք էսէրի գալմաեան մէգիւքեաթ ալըլարըգտան սօնրա, թագտիմ իտիլմէք իւզրէ, քեամիլէն կէթիրէնէ իեատէ օլունաճագ տըր։ 10, 5, 2 վէ 1 ղր. լըգ վէ 20 բարալըգլար պիրպիրինէ գարըշմըշ օլմամալը, իլլա այրը այրը թագտիմ իտիլմէլի տիր։ Թիւլլիյէթլէ միւպատէլէ իտիլէճէք օլան սիքքէլէր՝ այրը քէսէլէր իչինտէ թագտիմ օլունմալը, վէ պու քէսէլէր՝ աթիտէքի միգտարը հավի օլմալը տըրլար։

500 ղրուշ 20 բարալըգլար․
1000 » 1 ղրուշլըգլար․
2000 » 2, 5 վէ 10 ղրուշլըգլար։
Տէրխասաթէ, 17 Սեպտ․ 1906

ՎԻԵՆՆԱԿԱՆ
ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
Ի ԲԱՆԿԱԼԹԻ
50րդ ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ

Վարժարանս կը բացուի 4|17 Սեպտ. 1906, միեւնոյն ուղղութեամբ և ծրագրով։

Վարժարանս ունի արդի երկրորդական դպրոցներու (Ecole secondaire moderne, Realschule) ծրագիրը, միջավայրին ալ․․․ոյեն յարմարցուած։

ԼԵԶՈՒՆԵՐ. — Հայերէն, Տաճկերէն, Գերմաներէն, Գաղղիերէն, Անգլիերէն։

ԳԻՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. — Ուսողական, բնագիտական, բնապատմական, պատմական, (կ'աւանդուին գաղղ. և գերմաներէն լեզուներով)։

ԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ. — Աշխարհագրութիւն, հաշուակալութիւն, մեքենագրութիւն, (գաղ. գերմ. և անգլ.)։

ՈՒՍՈՒՑԻՉՔ. — Ներքին և արտաքին 22 ուսուցիչ կը դասախօսեն։

Նորամուտ աշակերտաց ընդունելութիւնը կը սկսի օգոստոս 17էն, ամէն օր մինչեւ կէսօր։

Հ. ԴԵՈՐԳ Վ. ՓԱՆՉԻԿԵԱՆ
Վարիչ Վիեն. Մխիթ. Վարժարանի

ԱՆԹՈՒԱՆ ԲՕԹԻԿ
ԹԱՐԻՍԻՒ ՎԷ ՏԷԳՕՐԱԹԷՕՐ

Պէյօղլուտա Աղաճամիտէ, Սագըզ-աղաճը ճատտէսինտէ Ն. 19

Մէզքիւր տիւքքեանտա էնվայի վէ միւքէմմէլ սալօն թագըմլարը վէ բէրտէլէր, ճէվիզտէն մամուլ օլմալը Լուի Քէնզ թագըմլարը, գաթալօկ մուճիպինճէ հազըր պուլունմագտա վէ սըմարլամա օլարագ իմալ իտիլմէքտէ տիր։ Իմալաթ, մէֆրուշաթ վէ թամիրաթ՝ ղաեէթ նէֆիս վէ մազպութ պիր սուրէթտէ օլտուղտան պաշգա, ֆիաթլարը տախի սաիր մահէլլէրէ նիսպէթլէ էհվէն օլուպ, Թէշրիֆ իտէճէք զէվաթը միւհթէրէմէնին մէմնուն գալաճագլարը, վէ սիպարիշլէրին վագթ ու զէմանընտա իճրա գըլընաճաղը իլան օլունուր։ 21—50

ՊԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

		Ղ.	Բ.
Թէվհիտ իտիլմիշ տույունի ումումի		102	39
Րումէլի շիմէնտէֆէրի	ֆր.	144	25
Գրէտի Ֆօնսիէ Էմիսիէն	Ա.	331	
» »	» Բ.	267	50

Սահիպի իմթիյազ վէ մէսուլ միւտիւրի
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՕԼԱՅԵԱՆ

ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆ
Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ
ԲԵՐԱ, ՍԷՆԹԻԼ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 1

Ուսումնարանիս ԺԲ տարեշրջանը պիտի սկսի առաջիկայ սեպտեմբեր 4/17ին Երկուշաբթի օր։

Ուսումնարանին նպատակն ու ծրագիրը բոլոր բաւական ծանօթ է ազգայնոց։

Ինամակալութեան փոյթն ու ջանքն է, ընտրեալ պաշտօնէից և ուսուցիչներու խմբի մը ձեռօք իրենց յանձնուած մանկտւոյն ու երիտասարդութեան խնամեալ լաւ դաստիարակութիւն մը տալ և հիմնական ու գործնական ուսմունք աւանդելով անոնց մտաւորական կարողութիւնը զարգացնել։

Ուսումնարանին Վարչութիւնը և Հսկողութիւնը յանձնուած է Գերյ. Թումայեան Մ. Վարդապետին և Մեծ. Թօփճեան Անտոն էֆ. ին։

Ուսուցչական խումբը կը կազմեն.

Թումայեան Մ. Վ., Կրօնագիտութիւն.

Թօփճեան էֆ., Ֆրանսերէն լեզու և թարգմանութիւն.

Գեր. Սիրունեան Վ., Հայերէն լեզու դ Դասմութիւն.

Գեր. Պատուհասեան Վ., Կրօնագիտութիւն և Հայերէն լեզու.

Սէլահէտտին պէյ, Տաճկերէն լեզու և Օսմանեան պատմութիւն.

Կուրտիկեան Սա. էֆ., Տաճկերէն լեզու վէ գրագիտութիւն.

Պասմաճեան Յովհ. էֆ., Տաճկերէն լեզու և Ուսուցիչ խոնարհագոյն կարգին

Մ. Իզօար, Զափաբերական գիտութիւնք, բնագիտութիւն և տարրալուծութիւն.

Մ. Բրոյ, Ֆրանսերէն լեզու և գրագիտութիւն, փիլիսոփայութիւն.

Երեք Ֆրեր Մարիստ, Ֆրանսերէն լեզու, պատմութիւն, աշխարհագրութիւն, չափաբերական գիտութիւնք, հաշուակալութիւն, բնական գիտութիւնք, բնագիտութիւն, երկրաչափական գծագրութիւն, գեղագրութիւն։

Մ. Կիւբճիք, Անգլիերէն լեզու.

Մ. Էլօնէր, Գերմաներէն լեզու.

Վասիլեան Յովս. էֆ., Գծագրութիւն և գեղագրութիւն.

Մ. Կրավինա, Ձայնական երաժշտութիւն։

Նախապատրաստական ընթացքին ուսուցման լեզուն հայերէն և ֆրանսերէն ի միասին է. իսկ բուն Ուսումնարանին վերջնական ընթացքին ուսմանց լեզուն ֆրանսերէն է։

Աւելորդ է յառկապէս յիշատակել թէ աշակերտք ամէն ճիգով, մանաւանդ Ֆրանսերէն լեզուի և գիտութեանց մէջ զգալի յառաջդիմութիւն կ'ընեն, մինչեւ անգամ կարող կ'ըլլան Ֆրանսայի և ուրիշ երկիրներու բարձրագոյն վարժարաններու և համալսարաններու ընթացքին յաջողութեամբ հետեւելու և բարձր վկայականներ ստանալու։

Ի գիտութիւն պատուական ազգայնոց ուրախութեամբ կը հրատարակենք սա որ Ֆրանսայի դեսպան Մ. Գոնսթանի Պատուիրակը անցեալ տարւոյ մրցանակի քննութեանց ներկայ գտնուելով և գրաւոր մրցանաց աշխատութիւնները աչքէ անցընելով մասնաւորապէս յայտնեց իր գոհունակութիւնը՝ նոյն իսկ փոքր կարգերու աշակերտաց ֆրանսերէնի մէջ ըրած յառաջդիմութեան համար։

Այսօր մեր նախկին աշակերտներէն երկուքը՝ Բարիզի Բժշկական վարժարանը, երկուքը Իրաւագիտութեան, ուրիշ երկու աշակերտներ Արուեստից վարժարանը, մէկը Գերմանիոյ Գօլօնեը քաղքին Վաճառականութեան Ակադեմիան, ուրիշ մը Ցուրիխ քաղքին Բազմարուեստեան Ճեմարանը մեծ յաջողութեամբ իրենց ուսմունքը կը շարունակեն, առանք մէկ երկու տարիէն պիտի աւարտեն իրենց ընթացքը։

Դեռ քանի մ'օր առաջ հասաւ մայրաքաղաքս, նախկին աշակերտներէն Յովսէփ Թիլքեան երիտասարդը որ Վալպարի Երկրագործական վարժարանին եռամեայ ընթացքը մեծ գովասանօք լմնցնելէն ետքը երկրորդ հանդիսացաւ իր կարգին մէջ և արծաթեայ մետալի արժանացաւ։

Այս տարի ալ Ֆրանսայի զանազան դպրոցները պիտի զրկուին ուրիշ չորս յաջողակ երիտասարդներ։

Տղոց ծնողք կամ պաշտպանք կրնան դիմել Ուսումնարանիս Տնօրէնութեան Օգոստ. 15էն սկսեալ ամէն Երեքշաբթի և Ուրբաթ օրերը, մինչեւ կէսօր, իրենց զաւակներն արձանագրել տալու և մանրամասն տեղեկութիւն առնելու համար։

Խնամակալութիւն
Ս. ԳՐ. ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆԻՆ

Բերա, 31 Յուլիս 1906